

Всеукраїнський конкурс творчих робіт
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Номінація

«Активна молодь для сильної громади»

Виконала: Озарків Іванна,
здобувачка вищої освіти на
магістерському рівні за спеціальністю
«Публічне управління та
адміністрування»

Молодь – це енергія, яка рухає громади вперед. Саме вона першою відчуває несправедливість, найгостріше реагує на виклики та найшвидше шукає нові рішення. У часи змін і випробувань молодь стає тим голосом, який неможливо ігнорувати. Але щоб цей голос став потужним хором, потрібні умови – освіта, яка формує критичне мислення, і влада, яка вміє говорити з громадою відкрито та чесно. Саме тут народжується сильна громада – там, де молодь має можливість діяти, впливати й відновлювати. Саме на основі цього відроджується держава із людьми, які готові впроваджувати зміни, розвиватись, бути відданими своїм переконанням і творити сильну, сучасну та демократичну країну.

Місцеве самоврядування – це основа сильної держави, адже саме тут зароджуються реальні зміни, досвід європейських країн показує: коли в державі сильні громади, то і сильна сама країна. Саме на місцевому рівні ми маємо можливість навчатися, як бути відповідальними та активними членами своєї громади, як впроваджувати зміни та брати участь у процесах прийняття рішень. Тут людина починає розуміти, що від її голосу залежить майбутнє не лише вулиці чи села, а й усієї країни.

Саме громади стають тим майданчиком, де формується громадянська свідомість, довіра до влади та готовність працювати задля спільного блага. І чим більше таких активних громад буде в Україні, тим міцнішою та стабільнішою буде наша держава. І для мене громада – це перш за все люди, яких об'єднує спільна історія та традиції, що передаються від покоління до покоління. Це молодь, яка не лише мріє, а й бачить майбутнє тут, у своїй громаді та країні. Це люди, які прагнуть жити краще, готові працювати, змінювати середовище навколо себе та вірити в спільні цінності. Саме громада формує відчуття дому, де є взаємна підтримка, довіра та бажання йти вперед разом. У цьому й полягає її справжня сила – у єдності та спільному прагненні до розвитку.

Саме ця атмосфера – поєднання історії та традицій, прагнень молоді й віри людей у краще майбутнє – надихає мене творити зміни. Вона дає відчуття

відповідальності за тих, хто поруч, і сили працювати задля розвитку своєї громади. Тут я бачу приклади взаємопідтримки, відкритості та готовності до спільної праці – і саме це формує бажання бути активною, вносити свої ідеї та долучатися до процесів прийняття рішень.

Якби я була головою громади, перше, на чому б я робила акцент, – це створення умов для навчання та розвитку школярів середньої і старшої школи. Уже в цьому віці важливо формувати розуміння значення активної громадської участі та відповідального ставлення до життя громади. Адже після закінчення школи молодь матиме знання й навички, які допоможуть їй упроваджувати зміни та активніше долучатися до громадського життя. Вони знатимуть, що бути активним мешканцем громади – це важливо, а свідома участь у виборах є необхідною умовою розвитку як громади, так і країни.

Зі сторони органів місцевого самоврядування важливим кроком було б ініціювати фінансування факультативів і гуртків, спрямованих на ознайомлення учнів із принципами місцевого самоврядування, а також на розвиток практичних умінь, зокрема написання проєктів та залучення грантових коштів. Саме школа через педагогічну раду може прийняти рішення про їх впровадження, а громада зі свого боку забезпечить відповідні умови та фінансову підтримку.

Навіть якщо перші учнівські ініціативи стосуватимуться облаштування куточка відпочинку в школі чи придбання додаткового інвентарю для занять спортом – це стане хорошим стартом. Учні отримають практичний досвід, який згодом допоможе їм реалізовувати більші й масштабніші ідеї.

Крім того, можна проводити щорічний конкурс на найкращий шкільний та студентський проєкт. Це стане не лише мотивацією для молоді, а й чудовою можливістю показати, як їхні ідеї здатні змінювати життя громади на краще.

На місцевому рівні ми вже маємо інструмент, що може цьому сприяти, – бюджет участі. Але погодьмося, що не всі до кінця розуміють, як ним користуватися – як дорослі, так і молодь. Лише кілька громад в Україні використовують його справді ефективно.

Було б надзвичайно корисно, якби в межах бюджету участі виділялася окрема категорія для освітніх проєктів, де саме школярі та студенти мали б змогу подавати свої ідеї. Крім того, доцільно запровадити **молодіжну квоту** — частину коштів спрямовувати виключно на проєкти, які ініціюють молоді люди. Це дозволить їм не лише здобути практичний досвід у розробці та реалізації власних задумів, а й сформувавати вагомий пункт у майбутньому резюме.

До того ж, шкільне навчання стало б цікавішим і практичнішим, адже діти бачили б, що їхні пропозиції справді почуті та реалізовані. Це зміцнить довіру молоді до громади та навчить їх брати відповідальність за зміни, які вони пропонують.

А найголовніше — вони зрозуміли б, що політика може бути прозорою й відкритою. Що їх чують, що їхні ідеї цінують, і що саме вони можуть ставати рушіями змін у своїй громаді.

У мене є мрія: щоб майбутнє та теперішнє покоління молоді не сприймало державу як ворога, а бачило в ній партнера. Я прагну донести цю ідею до людей і хочу, щоб дітей навчали цьому з ранніх років. Щоб, виходячи зі школи, вони не сприймали органи місцевого самоврядування як щось недосяжне або байдуже до думки громадян. Щоб вони не думали, що податки — це лише тягар, а участь у виборах — марна справа, бо «твій голос нічого не змінює».

У нашій громаді має формуватися свідома громадянська культура. Ми повинні виховувати відповідальне покоління, і це можливо забезпечити через навчання. Навчання, яке покаже, що бути активним мешканцем громади важливо — насамперед для нашого спільного майбутнього, а не для чийось особистих інтересів.

І надалі, як голова, я б активно спілкувалася з молоддю, створювала майданчики для відкритого діалогу та взаємодії. Я б впроваджувала програми навчання й стажування у міській раді, щоб молоді люди могли побачити, як приймаються рішення, брати участь у реальних процесах і відчувати свою відповідальність за розвиток громади. Важливо, щоб вони мали можливість не лише висловлювати свої ідеї, а й бачити їхнє втілення у життя.

Адже коли молодь відчуває, що її голос важливий, вона стає справжнім партнером влади. А громада, у якій молоді люди беруть активну участь у прийнятті рішень, завжди буде сильною, динамічною та готовою до викликів майбутнього.

Я вбачаю свою роль у відновленні громади насамперед у тому, щоб донести до молоді: участь у житті громади – це не формальність, а реальний інструмент змін. Дуже важливо, щоб молоді люди цікавилися тим, які рішення ухвалює місцева влада, та вміли впливати на них. Ми маємо зламати стереотип, що влада – це лише «суцільне зло», про яке часто говорять. Насправді місцеве самоврядування може й повинно бути партнером. Тому одне з моїх головних завдань – робити молодь політично грамотнішою, показувати їй, як працюють механізми участі, та навчати користуватися цими можливостями.

У той же час саме молоді належить найважливіша роль у процесі відновлення громади. Адже молодь завжди першою прагне змін: жити в комфортних умовах, мати простір для розвитку, відчувати, що її бачать і чують. І саме активні, об'єднані молоді люди здатні стати рушійною силою цих змін. Їхні ідеї – свіжі, сміливі й практичні, а бажання діяти може надихати й дорослих.

Активна молодь – це не майбутнє громади, це вже сьогодення. Під час війни саме вона має силу гуртуватися, пропонувати нові формати співпраці, створювати ініціативи, які допоможуть відновлювати громаду та робити її сильнішою. Молодь може й повинна стати тією ланкою, яка об'єднає громаду навколо ідеї розвитку та відновлення. Адже творці сильної громади – це не хтось інший, а ми з вами.

Щоб молодь активно долучалася до процесів прийняття рішень у сфері місцевого самоврядування, потрібна насамперед відкрита й чесна комунікація. Влада має не просто декларувати готовність співпраці, а реально йти назустріч – правдиво інформувати про свої дії, пояснювати ухвалені рішення та демонструвати максимальну прозорість. Важливо, щоб молоді люди, які приходять на відкриті засідання чи громадські слухання, сприймалися не як

«сторонні спостерігачі», а як активні представники громади та рівноправні партнери.

Молодь повинна бачити, що її пропозиції справді враховуються, а ініціативи – реалізуються. Це створює довіру та мотивує брати ще активнішу участь у житті громади. Водночас сама молодь має усвідомити: бути активною – це не лише право, а й практично обов’язок. Ніхто краще за них не знає, у яких умовах вони хочуть жити й розвиватися, тому саме їм потрібно чітко озвучувати свої потреби й пропозиції. Але важливо не лише заявити про ідею, а й брати участь у її впровадженні, відчуючи відповідальність за спільний результат.

Таким чином, відкрита влада та відповідальна молодь – це поєднання, яке дає можливість створити справжнє партнерство і забезпечити сталий розвиток громади.

Сьогодні наше головне завдання – вистояти та підтримати громаду у надзвичайно складних умовах війни. І саме тут молодь може відігравати ключову роль: гуртуватися, допомагати, ініціювати маленькі, але важливі справи, які зміцнюють громаду щодня. Це той фундамент, на якому тримається довіра, взаємопідтримка і відчуття, що ми разом долаємо виклики.

Але водночас ми маємо дивитися вперед. Бо після перемоги перед нами стоятиме інше завдання – розвиток. І тут молодь повинна стати справжнім драйвером змін: приносити нові ідеї, впроваджувати сучасні рішення, брати участь у прийнятті рішень і показувати приклад відповідального громадянства. Влада, у свою чергу, має бути відкритою та готовою підтримати ці прагнення, адже саме молодіжна активність формує сильне й прогресивне суспільство.

Тож зараз ми разом зберігаємо й підтримуємо нашу громаду, а завтра – разом будемо її відбудовувати й розвивати. Бо лише у партнерстві влади та молоді народжується сила, здатна не просто витримати сьогоднішні виклики, а й створити гідне майбутнє для кожного.